

Folkevalgprogram 2019

Om habilitetsreglene og kommunens etiske reglement

TVEDESTRAND KOMMUNE

Aktiv hverdag - trygg framtid

Om habilitet/inhabilitet

Hva er inhabilitet?

- At en folkevalgt er «inhabil» eller «ugild» innebærer at vedkommende har en tilknytning til en sak eller sakens parter som er egnet til å skape tvil om de vil behandle saken på en objektiv og upartisk måte
- F.eks. er en inhabil når en selv er part i saken eller en har nær tilknytning til noen/noe som er part i saken

Formålet med habilitetsreglene

- Reglene skal sikre korrekte avgjørelser, opprettholde tilliten til dem som fatter avgjørelser, og beskytte beslutningstakere mot at det sås tvil om deres troverdighet

Formålet med habilitetsreglene

- Det er ikke kritikkverdig å være inhabil!
- Det som er kritikkverdig er hvis en folkevalgt ikke fratrer den politiske behandlingen av en sak når en er inhabil!!

Saksbehandlingskrav om habilitet

- Den som er inhabil plikter å trekke seg fra behandlingen av den aktuelle saken – det er et saksbehandlingskrav at saksbehandler/beslutnings-taker er habil

Saksbehandlingskrav om habilitet

- En inhabil må avstå fra å «tilrettelegge grunnlaget og en avgjørelse eller til å treffe avgjørelsen i en forvaltningssak»
- «Tilrettelegge grunnlaget» = den saksbehandlingen som foregår i forkant av en avgjørelse

Konsekvenser av inhabilitet

- Konsekvensen av inhabilitet er saksbehandlingsfeil som i verste fall kan føre til at et vedtak er ugyldig!
- Dette hvis feilen kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold...
- Normalt gyldig hvis den inhabile hører til mindretallet, men strengere hvis en hører til flertallet og kanskje også har vært svært aktiv i å påvirke andre

Hvem omfattes av reglene?

- Reglene gjelder for:

- Ansatte i offentlig forvaltning

- Folkevalgte representanter i kommune, fylkeskommune eller staten

Hva sier lovverket om habilitet?

- KOMMUNELOVEN har bare noen få særregler om habilitet –
ellers viser kommuneloven til FORVALTNINGSLOVEN

Kommunelovens særregler

- En politiker som er *kommunalt ansatt* og som har vært med på å forberede en sak eller fatte vedtak i en sak – er inhabil til å behandle saken i et folkevalgt organ
- Dette gjelder likevel *IKKE* ved behandling av budsjett, økonomiplan eller kommuneplan

Kommunelovens særregler

- En folkevalgt som har vært med å gjøre et vedtak er inhabil til å delta i klageinstansen – men ikke i underinstansen
- En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige (politiske) tillitsverv, eller når godtgjørelse for for slike verv skal fastsettes

Forvaltningslovens regler § 6 – 1.ledd

En er inhabil

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;

Forvaltningslovens regler § 6 – 1.ledd

En er inhabil

- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken,eller
 2. et selskap som er part i saken.

Forvaltningslovens regler § 6 – 2.ledd

En er inhabil

- Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til.
- Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Hvem avgjør inhabiliteten

- Det er det politiske organ ved vanlig flertall avgjør om noen er inhabil – den det gjelder kan ikke være med på behandlingen
- Den som kan være inhabil må SELV si fra om dette/stille spørsmål ved egen habilitet – dette bør gjøres i god tid slik at varamedlem kan kalles inn

TVEDESTRAND KOMMUNE

Aktiv hverdag - trygg framtid

Om etiske retningslinjer

TVEDESTRAND KOMMUNE

Aktiv hverdag - trygg framtid

**ETISKE RETNINGSLINJER FOR ANSATTE OG
FOLKEVALGTE I TVEDESTRAND KOMMUNE**

Refleksjon
Etikk Debat Kritik
Retningslinjer
Varling **Lojalitetsplikt**
Ytringsfridom Lojalitet

Vedtatt av kommunestyret i sak 29/18 den 13.03.2018

Om de etiske retningslinjene

- De etiske retningslinjene gjelder *både* for alle kommunalt ansatte og for alle folkevalgte i kommunen

Om de etiske retningslinjene - formål

- Legge vekt på åpenhet, tillit og godt omdømme
- Bidra til at etiske dilemmaer blir håndtert på forsvarlig måte

Om de etiske retningslinjene - lojalitet

- Alle skal forholde seg til vedtak som er truffet
- Alle plikter å overholde de lover forskrifter og reglementer som gjelder for kommunen

Om de etiske retningslinjene - ansvar

- Den enkelte folkevalgte eller ansatte har et personlig ansvar for å gjøre seg kjent med retningslinjene og å følge disse

Om de etiske retningslinjene – taushetsplikt og info

- Fortrolig info gir taushetsplikt og skal ikke brukes til personlig vinning
- All informasjon som gis med virksomhet for kommunen skal være korrekt og pålitelig og gis en tydelig formulering

Om de etiske retningslinjene - habilitet

- En skal opptre upartisk
- En skal unngå å komme i situasjoner som er konflikt mellom egne og kommunale interesser – dette kan også være forhold som *ikke* rammes av forvaltningslovens habilitetsregler

Om de etiske retningslinjene – gaver mv.

- I forbindelse med saksbehandling og vedtak kan en ikke motta noen form for personlige fordeler/ytelser, f.eks. gaver, reiser, hotellopphold, rabatter, lån, provisjoner og lignende
- I andre sammenhenger kan ikke motta gaver (blomster mv) som har en verdi over kr. 1 000,-. I utgangspunktet skal det ikke tas i mot gaver fra brukere/pasienter

Om de etiske retningslinjene – reiser

- Reiseutgifter i tjenstlig sammenheng skal dekkes av kommunen
- Reiser for folkevalgte med bakgrunn i invitasjon (gratisreiser) skal ikke foretas uten samtykke fra ordfører

Om de etiske retningslinjene – oppfølging

- Ved mistanke om misligheter gir folkevalgte beskjed til ordfører som følger opp videre

